

Svatojakubská cesta Graubünden z Müstair do Oberdorf - 299 km

Cesta poblíž švýcarskoitalské hranice ve východním cípu Švýcarska byla otevřena v roce 2014, je značena tradičními žlutými šipkami s číslem 43 a jsou k ní vydány letáky a dají se koupit jako brožura, více na www.jakobsweg.ch

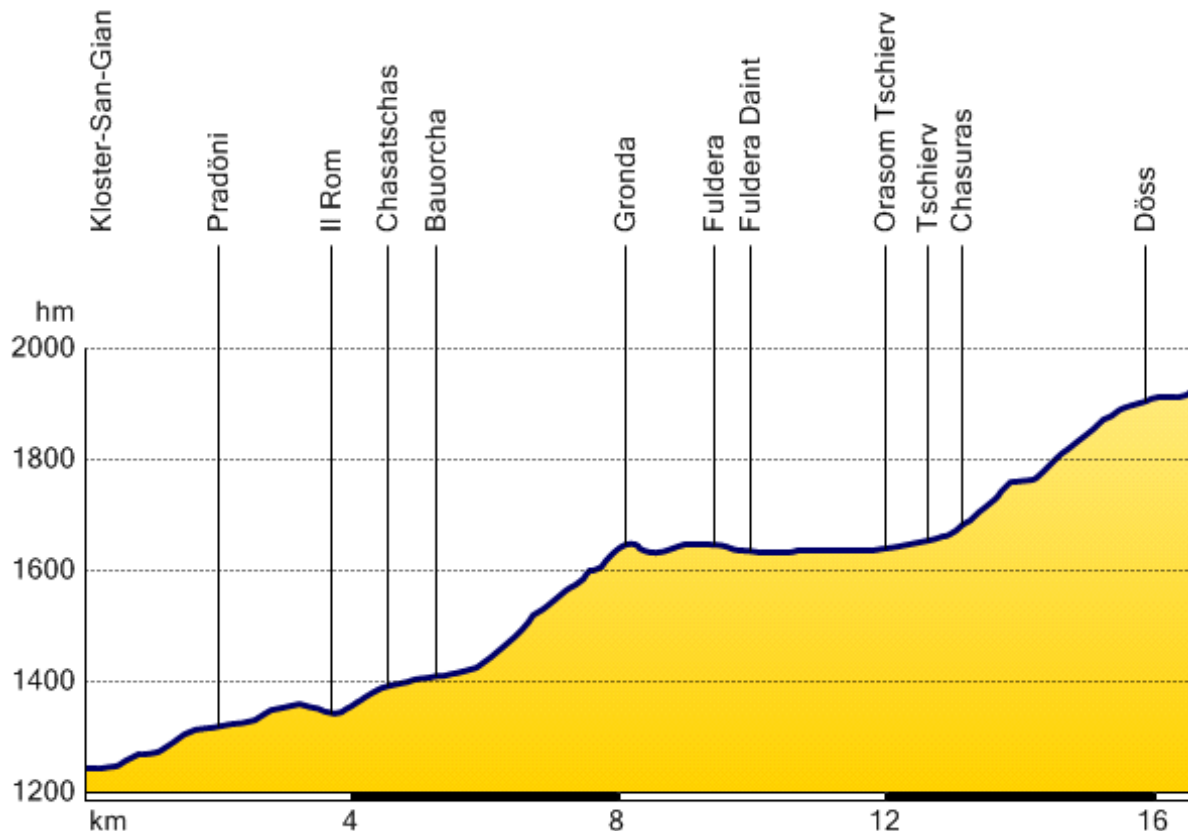
Nejnovější švýcarské camino je originální především kopcovitým až horským profilem, prvních deset etap neklesá pod 1000 m a v sedle Scalettapass překonává i 2500m. V této oblasti si projdete největší švýcarský kanton Graubünden poblíž italských hranic a na konci této dlouhé cesty se přes krátkou cestu kantonem Uri spadá až k Vierwaldstättersee v jejím cíli až do srdce Švýcarska, k původně zakládajícímu kantonu Schwyz. Na cestě se nejlépe domluvíte německy, ale v některých místech i italsky a pravděpodobně narazíte i na rétorománštinu. S bílými čepicemi vrcholů Rätische Alpen a Glarner Alpen s velikánem Tödi - 3614m si určitě přijdete na své i s rozmary počasí, ale také s možností odskočit si na celou řadu vyhlídek z alských vrcholů. Především však cesta vede po staré obchodní stezce, kde jsou už od 12.století patrné stopy po poutních do Santiaga, s řadou malebných kostelů a několika podhorských klášterů.

Pročtěte si itinerář, poskytovaný na švýcarském webu s jednotlivými etapami:

1. Müstair - Santa Maria Val Müstair - Valchava - Fuldera - Tschier - Lü
16,6 Km nejvyšší bod 1938 m

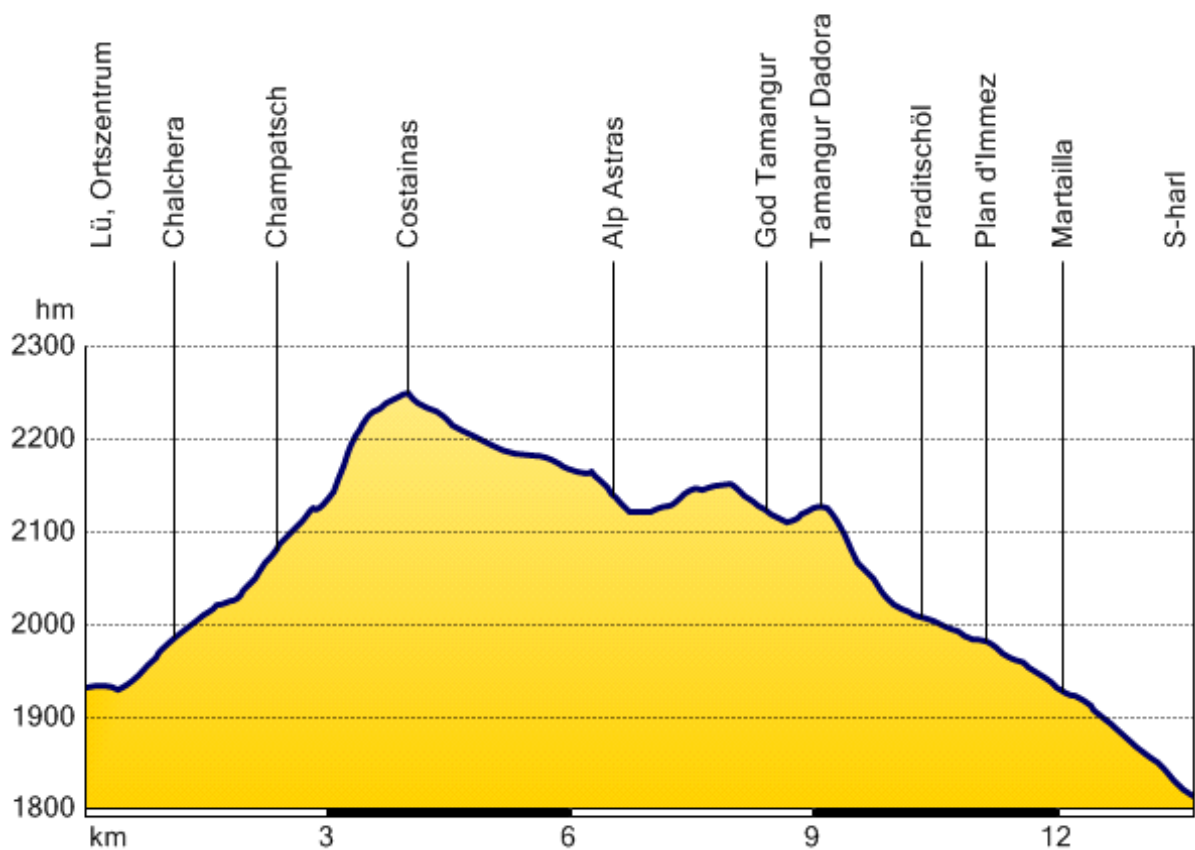
Etapa vede od kláštera San Gian (románsky Son Jon) v Müstair hlavně stranou hlavní ulice v údolí do výše položeného Tschier, kde opouští spodní část údolí a severním směrem nahoru vede k obci Lü. Ta leží na slunečné terase vysoko nad údolím zvaným Münstertal a je zároveň nejvýše položenou samostatnou obcí Švýcarska. Obci vévodí pozdně středověký evangelický kostelík.

2. Lü - Pass da Costainas - S-charl

13,7km nejvyšší bod 2250m

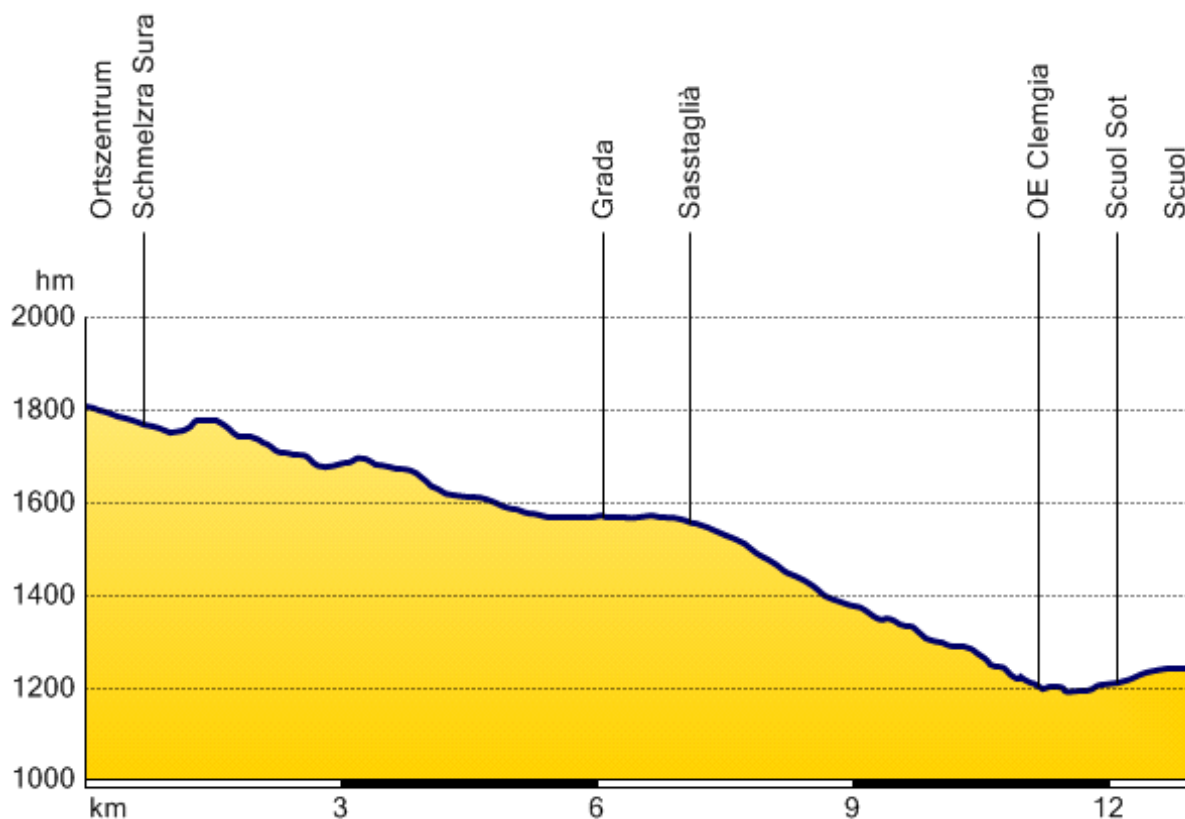
Druhá etapa vede z údolí Müstair přes sedlo Pass da Costainas do údolí Val S-charl. Z obce Lü se vyráží ostrým převýšením 300m výškovým, pak už se jde zvlněným terénem. Z této oblasti Alp Champatsch si poutník užije výhled na masiv Ortler (kdysi nejvyšší hora i naší země v rámci Habsburské monarchie). Náhorní plošinou nad 1600m vede cesta k dalšímu stoupání na sedlo «Pass da Costainas». Přes něj se také přechází z povodí řeky Pád a Adiže do povodí Dunaje. Před cílem v S-charl se prochází ještě přes Arvenwald Europas.

3. S-charl - Val S-charl – Scuol

13 km nejvyšší bod 1810 m snadná

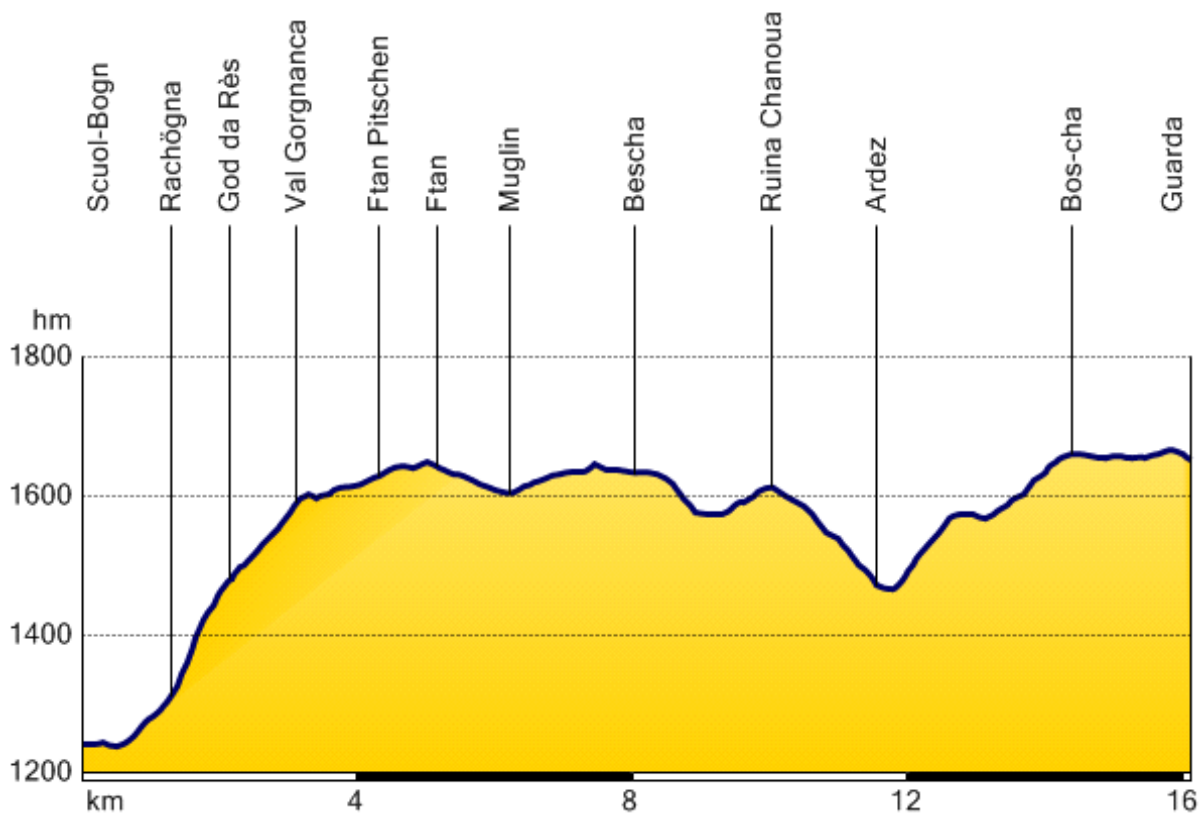
Tato etapa vede víc jak deset kilometrů z kopce, je potřeba dávat pozor na úzkých profilech cesty na postupující erozi v místech, kde se jde po vrstevnici ve stráni. Když se sejde do údolí místa Clemgia, svede cesta poutníky od hlavní silnice do úzkého profilu podél potoka. Při východu z rokle se přichází k Innu, který se přechází pěším mostem do cíle v Scuol, ve kterém v jeho centru mohou poutníci obdivovat starobylou architekturu domů.

4. Scuol - Ftan-Pitschen - Ftan - Muglin - Ardez - Bos-cha – Guarda

15,9 km nejvyšší bod 1667 m snadná

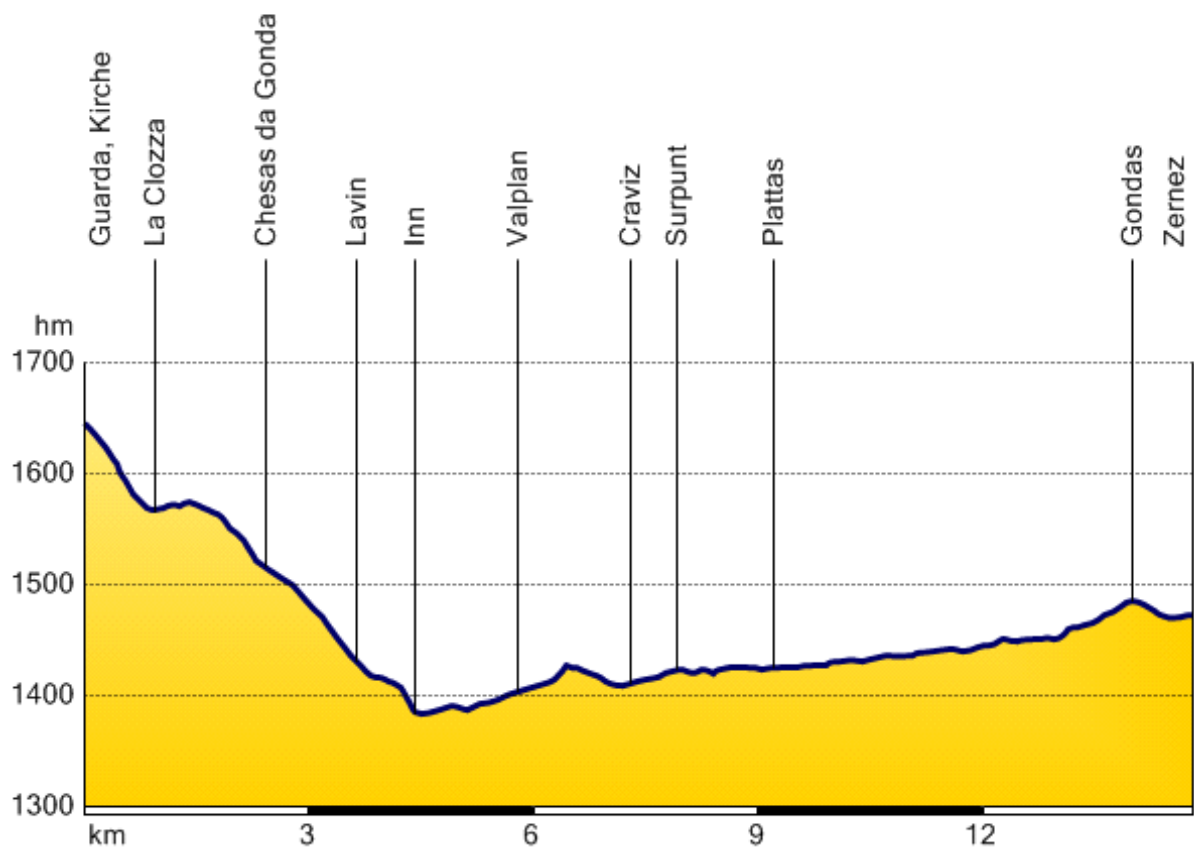
Ze Scuol s jeho pozoruhodným vesnickým jádrem v části Scuol-Sot se jde na slunečné straně Unterengadin (Engiadina Bassa) směrem několika místům na slunečných terasách údolí, odkud si poutníci báječný rozhled do Alp. Nejdříve se dochází do Ftan s malebným kostelem a dobře udržovanými engadinskými domy. Po přejití přes potok Tasnan následuje obec Ardez s dobře viditelným hradem na skále, symbolem Dolního Engadinu. Nakonec se přichází přes osadu Bos-cha do vesnice Guarda, známé jejími domy pomalovanými Sgraffiti a zdobenými květinami.

5. Guarda - Lavin - Susch – Zernez

25,9 km nejvyšší bod 1643m

Etapa nás vede zpět do dna údolí Unterengadin, výjimečně po stínové straně údolí. Podél Innu se jde do Zernez, který je v celém okolí uzlovým místem a východištěm cest především do Dolního a Horního Engadinu, dále do jižních Tirol přes Ofenpass. K tomu jedno švýcarské zamyšlení v němčině: "Da Pilger über einiges nachdenken dürfen, hier ein Vorschlag für diese Etappe: der Inn, hier noch jung, schlank, munter und dynamisch hat seine lange Lebensreise noch vor sich. Er wird allmählich ruhiger und breiter, und wird sich später in Passau mit der Donau vereinen, wobei dann beide gemeinsam zum Schluss ihrer Reise im Schwarzen Meer ihre Ruhe finden werden ..."

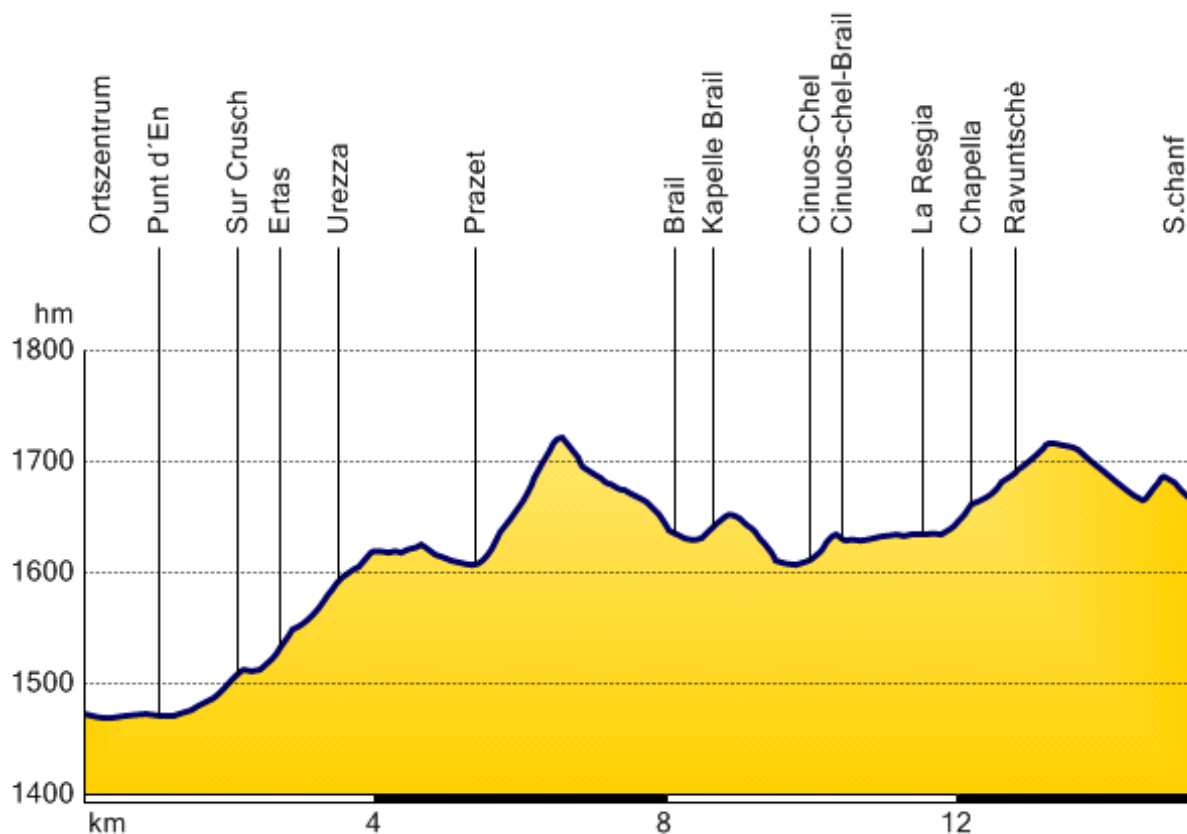
6. Zernez - Sur Crusch - Ertas - Urezza - Prazet - Brail - Cinuos-chel - La Resgia - S-chanf

15,2km nejvyšší bod 1714m

pohled na Inn z Prada dUrezza

Touto etapou přicházíme do Horního Engadinu, kdy poté, co Zernez naposledy překročíme Inn, stoupá se ve sklonu na slunečné straně údolí s výhledy na Bernina-Massiv a stejně tak na kvetoucí louky. V létě navíc mohou poutníci vidět, jak namáhavé je udržování pastvin na strmých stráních. Cesta míjí rhétskou dráhu a dochází se do rázovité vesnice Cinous-Chel. Poté poutníci překročí postranní údolí Val Susauna s potokem Vallember, odkud je to ještě 3.5km do S-chanf, kde se jižně od hlavní cesty v údolí nachází nocleh.

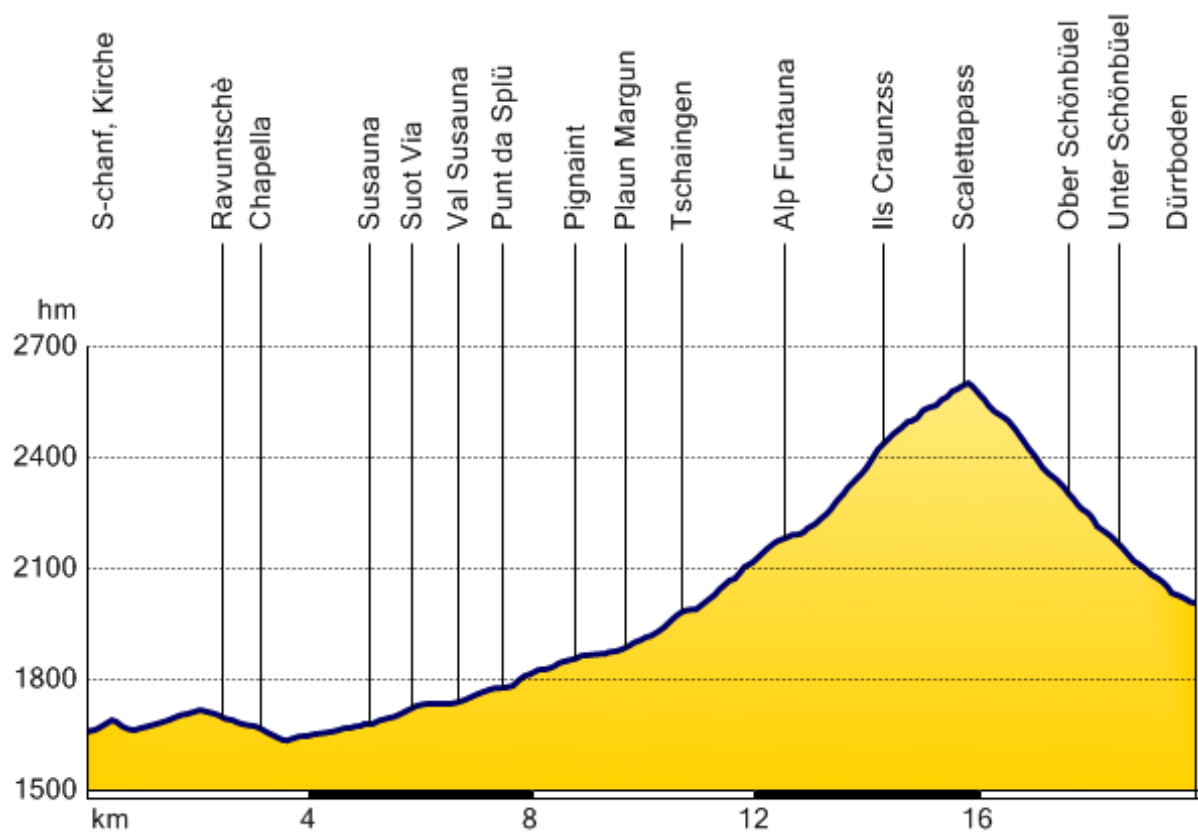

7. S-chanf - Chapella - Susauna - Val Susauna - Alp Funtauna – Dürrboden

19,9 km nejvyšší bod 2597m

Během této etapy se přechází sedlo, kterým se jde z povodí Innu a pak Dunaje do povodí Rýna, do kterého patří veškerá část putování Švýcarskem, až krátce před Lausanne se mění v povodí Rhony s ústím ve Středozezemním moři. Na tuto etapu je třeba si vzít dost občerstvení, přechází nejvyšší vrchol jakubských cest ve Švýcarsku. Prvních pár kilometrů je údolí téměř po rovině, až u odbočky u místa zvaném Chapella v údolí Val Susauna se po několika dalších kilometrech za vesnicí Susauna s horským kostelíkem vyráží ostře do kopce až na sedlo Scaletta pass ve výšce 2597m. Jde se v serpentínách, po bezproblémové pěšině. Sestup je složitější, podkladem je často říční štěrk, obezřetný krok je nezbytný. Závěr do Dürrboden je zas bezproblémový, zde se dá najít ubytování.

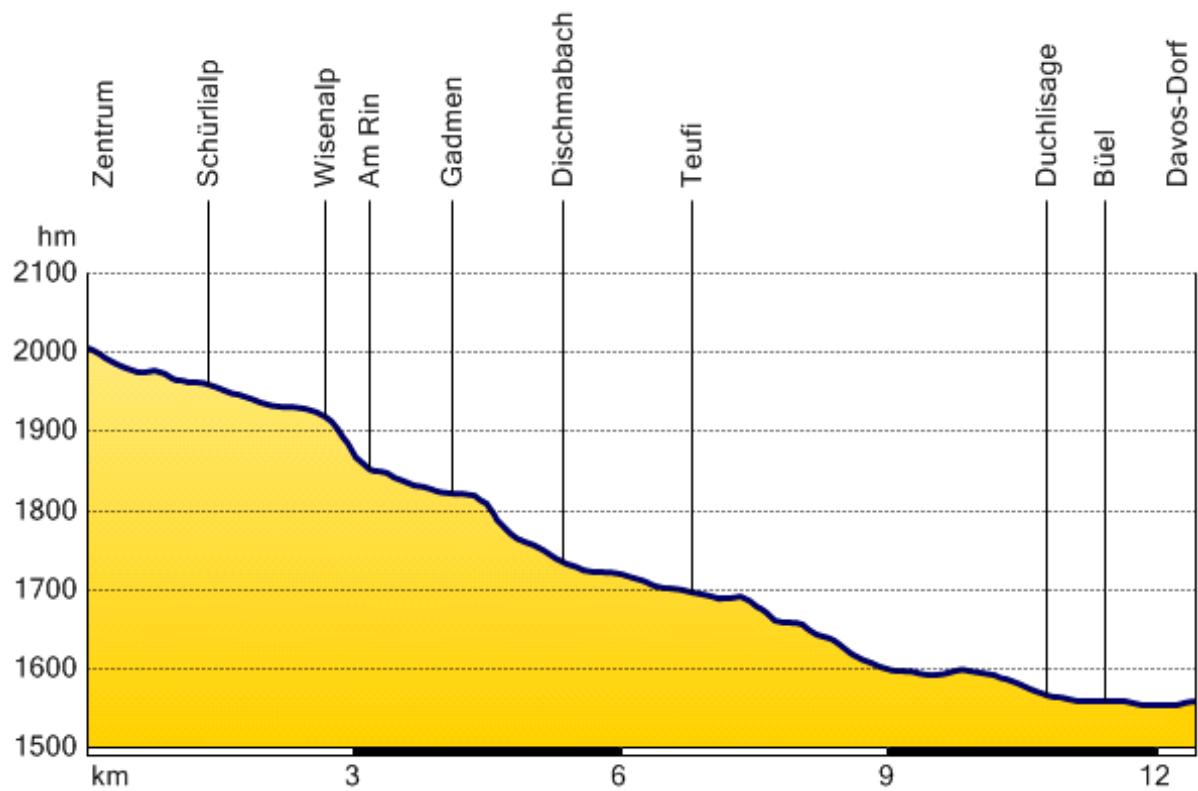

8. Dürrboden - Schürlialp - Wisenalp - Gadmen - Teufi - Davos Dorf

12,4km nejvyšší bod 2006m

Z Dürrbodenu vede tato krátká etapa až do Davosu z kopce, především přes louky. Davos je dnes známou alpskou a konferenční metropolí, ale původně zde vzniklo zemědělské osídlení oblasti Walisu, a tak město nabízí řadu kontrastů historie a moderní architektury.

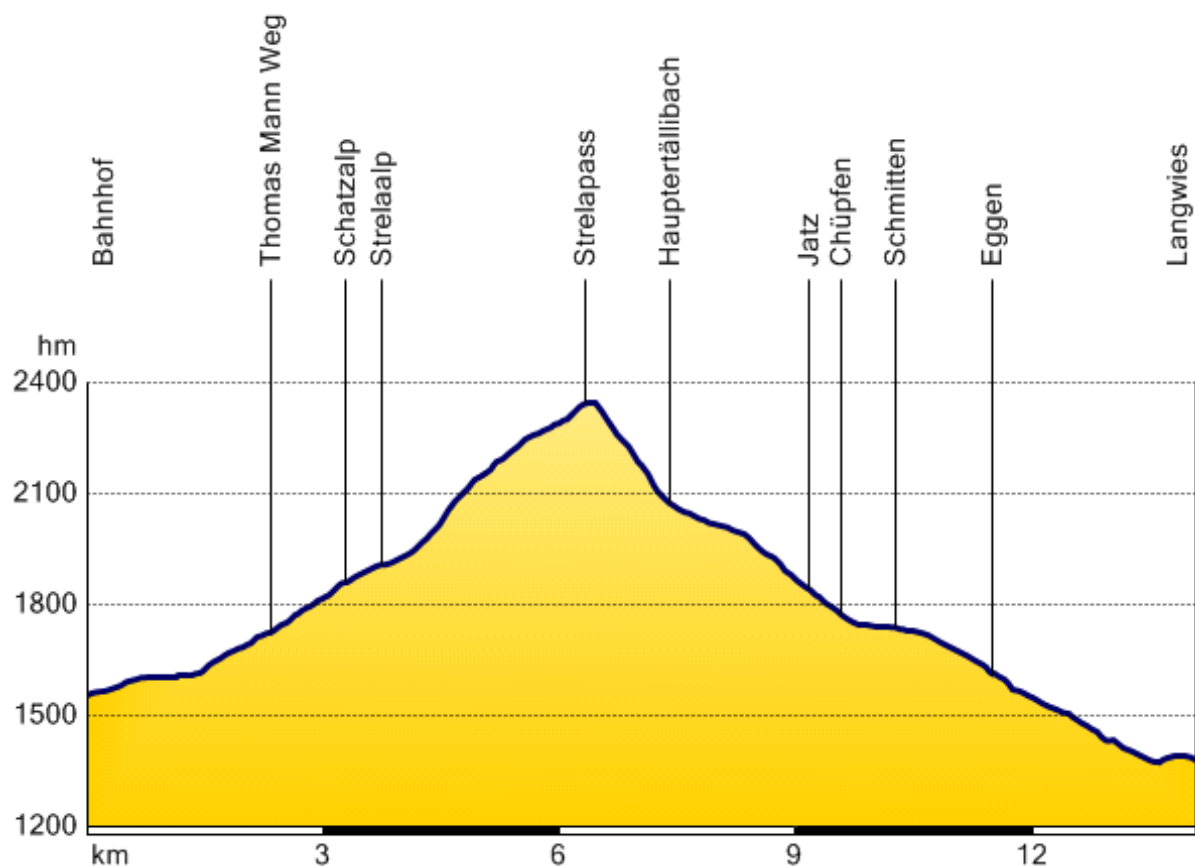

9. Davos Dorf - Schatzalp - Strelaalp - Strelapass - Schmitten - Dörfji - Eggen - Langwies

14,1km nejvyšší bod 2331m

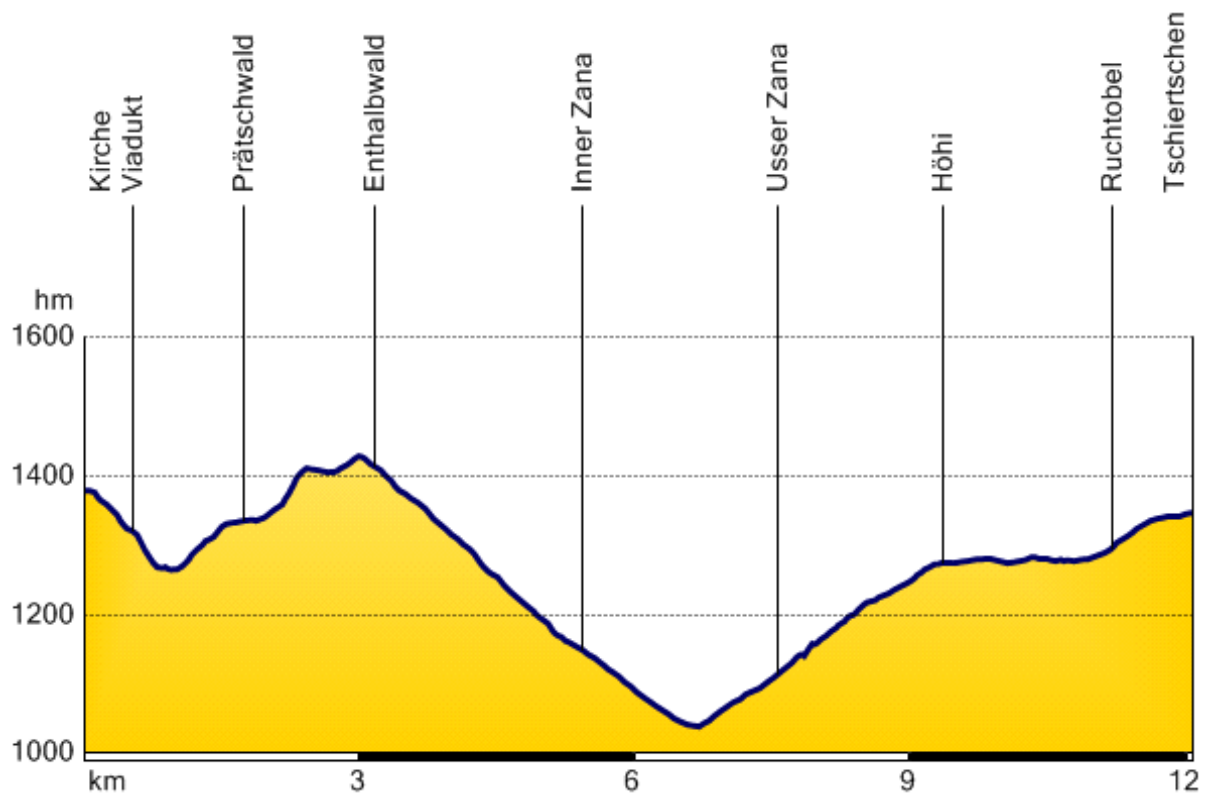
Přechod přes sedlo Strela-Pass přináší vyšší nároky na kondici při cestě do Langwies a Schanfigg, přitom tato cesta byla používána již ve 14.století. Nejdříve vede západně lesem a pak skrze lyžařské sjezdovky. Sedlo leží mezi Gross Schiahorn a Strela je tu horská restaurace otevřená celoročně. Sestup je příkrý a kamenitý, ale od potoku Hauptertälli až do Langwies se putuje už volněji.

10. Langwies - Molinis - Höhi – Tschierschen

12,1km nejvyšší bod 1417m

Tato etapa vede přes masiv Plessur z Langwies severně od Plessur přes potok Sappüner a po levém severním boku hory Weisshorn skrze lesy směrem na město Chur. Během této etapy se miji železnice. V obci Molinis je pozoruhodné, že zdejší kostel byl v roce 1980, nicméně už za dva roky v roce 1982 byl obnoven. V druhé polovině se stoupá k obci Tschierschen, pořád s pěknými výhledy.

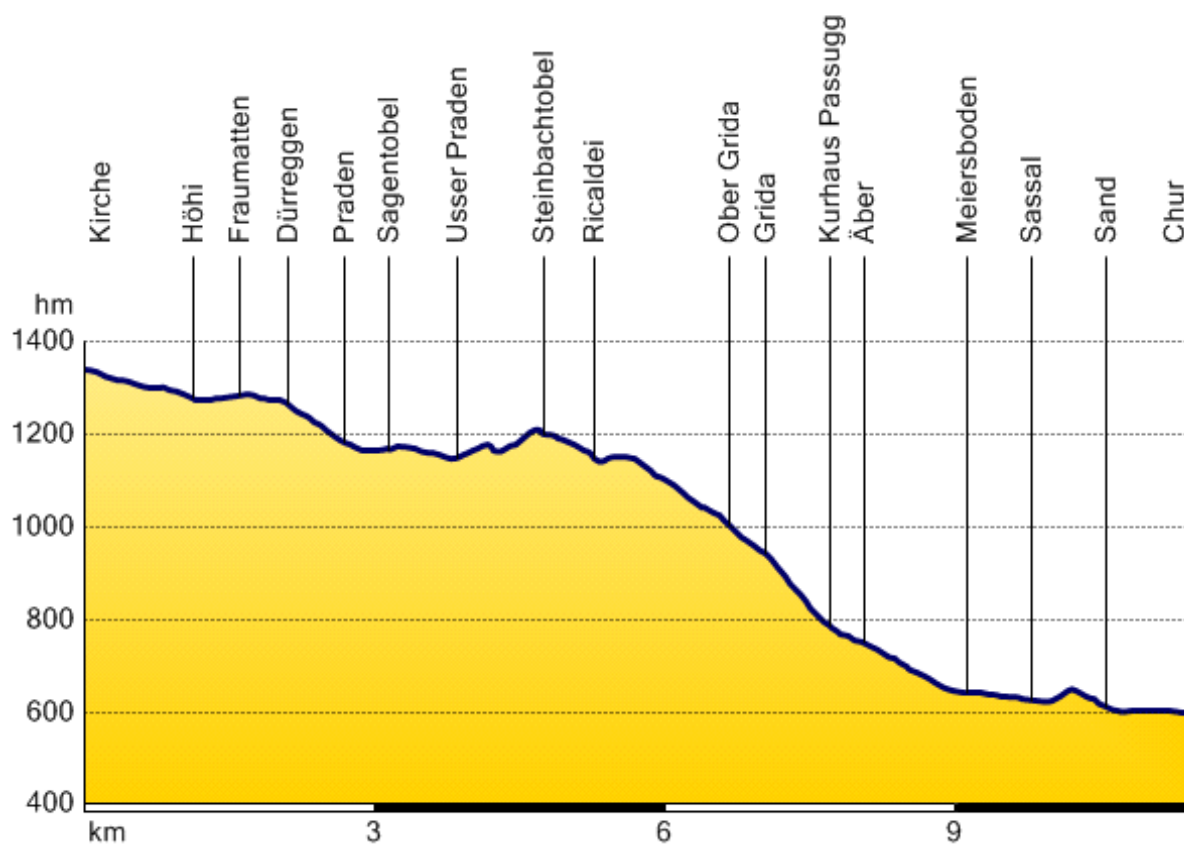

11. Tschiertschen - Praden - Sagentobel - Usser Praden - Steinbachtobel - Maiensäss Ricaldei - Ober Grida - Unter Grida - Passugg - Meiersboden - Sand – Chur
 11,4km nejvyšší bod 1341m snadná

pohled z Usser Praden

Z rozlehlých končin Graubündenu konečně sestupujeme do sídla tohoto kantonu, města Chur, velikosti našeho okresního města. Uprostřed sestupu se prochází kolem lázní v Passug, kde místních 5 různorodých horkých pramenů je zmiňováno už v 1562. Po krátkém sestupu se dochází na Martinské náměstí ve Starém městě, kde zdejší katedrála je sídlem biskupa a byla vybudována na základech římského kastela. Přitom toto biskupství je nejstarší severně od Alp (a přitom ještě v srdci Alp).

12. Chur - Kalkofen - Domat/Ems - Tamins - Trin-Digg

17km nejvyšší bod 809m snadná

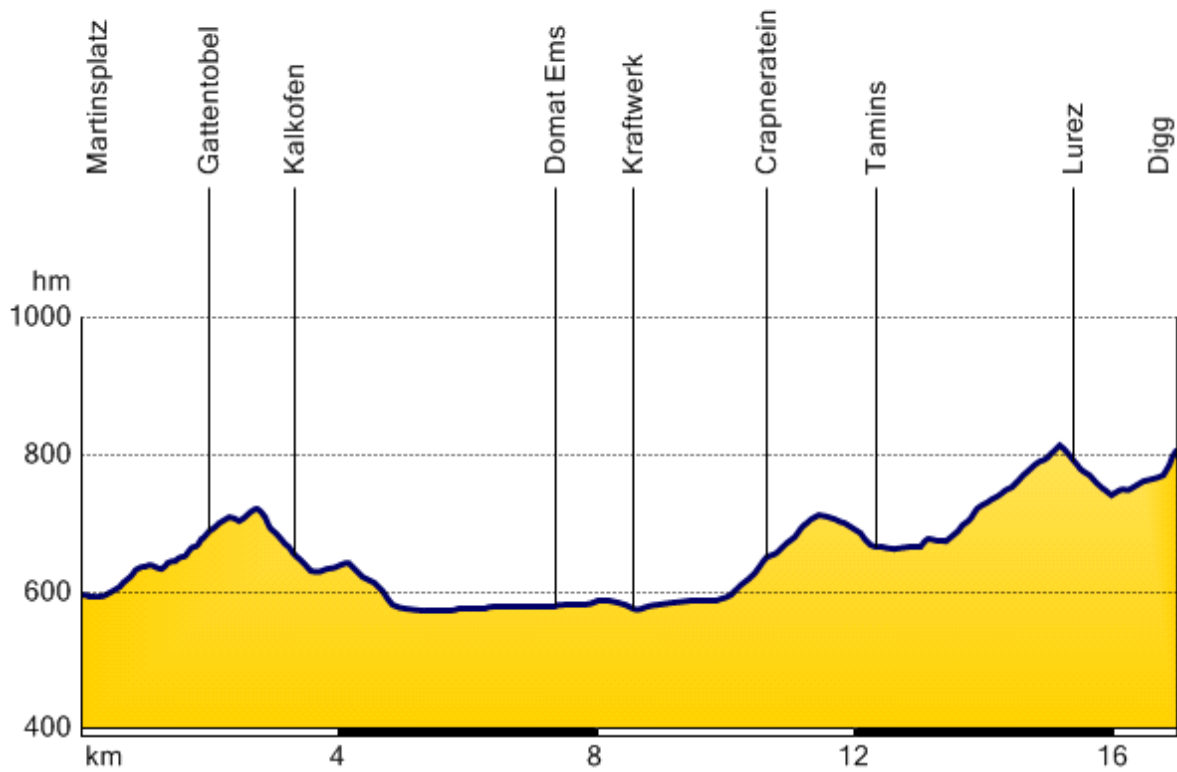

ranní pohled na Chur

Z Churu vede cesta skrz kraj zvaný Richtung Bündner Oberland, místními je zvána také Surselva. Z Churu se jde po jižním okraji rýnského údolí, za obcí Kalkofen se přechází přes pole zas na dno údolí. Přes dva kopce «Tuma Tschelli» sowie «Tuma Casti» vede cesta severně. Prochází se také kolem elektrárny s přehradou, na cestě dorážíme také na ostrov Barnaus. Možnost

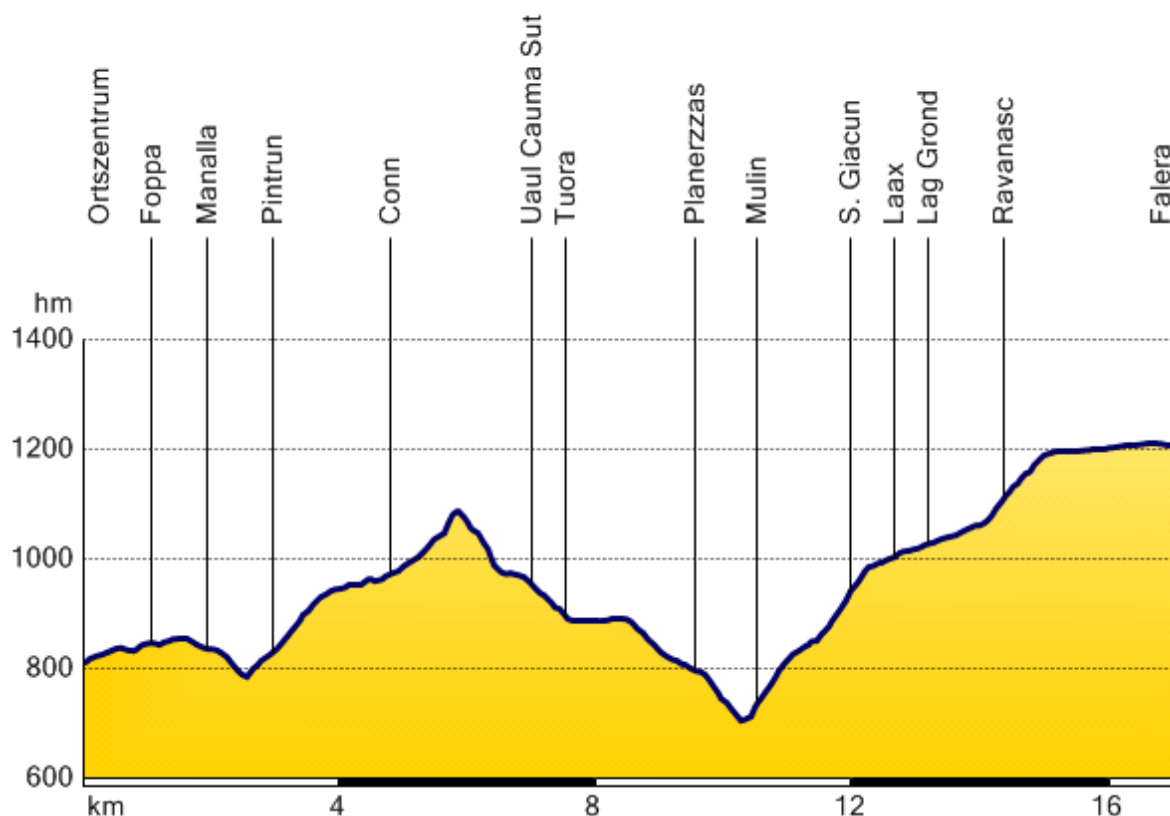

ubytování také v Domat/Ems, resp. Tamins.

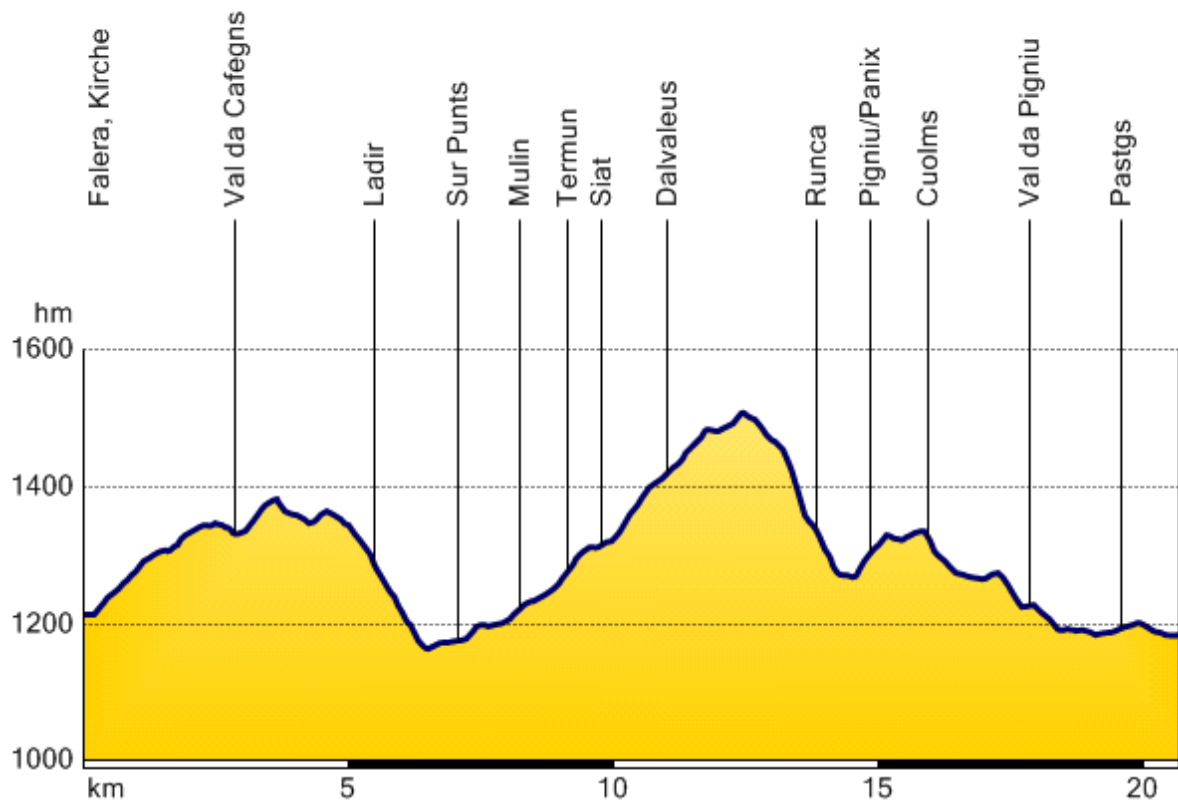
13. Trin-Digg - Pintrun - Conn - Grond - Tuora - Planezzas - Laax - Ravanasc – Falera 17,1km nejvyšší bod 1212m snadná

Prochází se oblastí hor Flims/Laax, příznačné množstvím údolí, bočních přítoků Rýna a strmých kopců. Z Trin-Digg se schází velmi příkře do Val Pintrun, Asi o hodinu později se přichází táhlým stoupaním do obce Conn, kde je šance se občerstvit a užívat si výhledy na rokli Rýna. V kopcích jsou poutníky opět největší nástrahou eroze půdy. Po dosažení vrcholu za Connem zas sestup do údolí Ual da Mulin a přes Laax už krom jednoho prudšího výstupu u Ravanasc se pokračuje mírněji do Falery, pořád s parádními výhledy do údolí Rýna.

14. Falera - Val da Cafegns - Prau Davon - Ladir - Ruschein - Mulin - Siat - Dalvaleus - Pignin/Panix - Val da
 20,7km nejvyšší bod 1500m

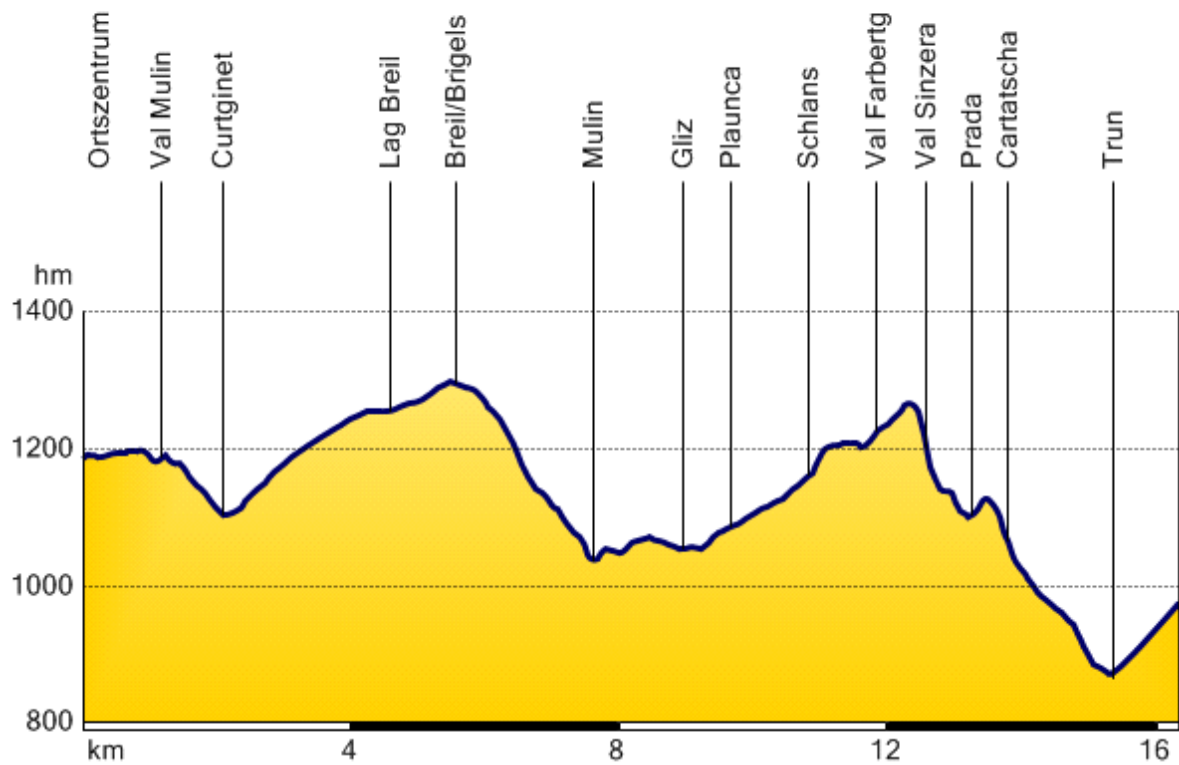
Ani na této etapě, která vede v průměru ve výšce 1300m, se nevyhneme prudkým sestupům a výstupům, které však nám dopřávají daleké výhledy přes výšiny, tedy právě to, co tolik souvisí s ideou putování jako možnosti vystoupit ze svého úzkého rozhledu a dívat se na svět ze široka. Nejprve sestoupíme do údolí Val da Cafegns, pak přes rázovitou vesničku Ladir ve skále na stráni, dalším údolím Mulin, kde se na chvíli jde podél silnice, na kopec do výše 1500m a po sestupu nás čeká výhled na přehradní jezero u Panix.

15. Andiast - Curtginet - Breil/Brigels - Dardin - Gliz - Capeder - Schlans - Val Farbertg - Val Sinzera - Coratscha – Trun

15,4km nejvyšší bod 1292m

Tato kratší etapa je spíš sestupová, vede podél bohatých výhledů na hory, skrz řadu osad a menších údolí, kdy největším místem na cestě je Breil/Brigels. Po delší době končí etapa na dně údolí v Trunu, a tak se zas schází po dvou dnech pod úroveň 1000m.

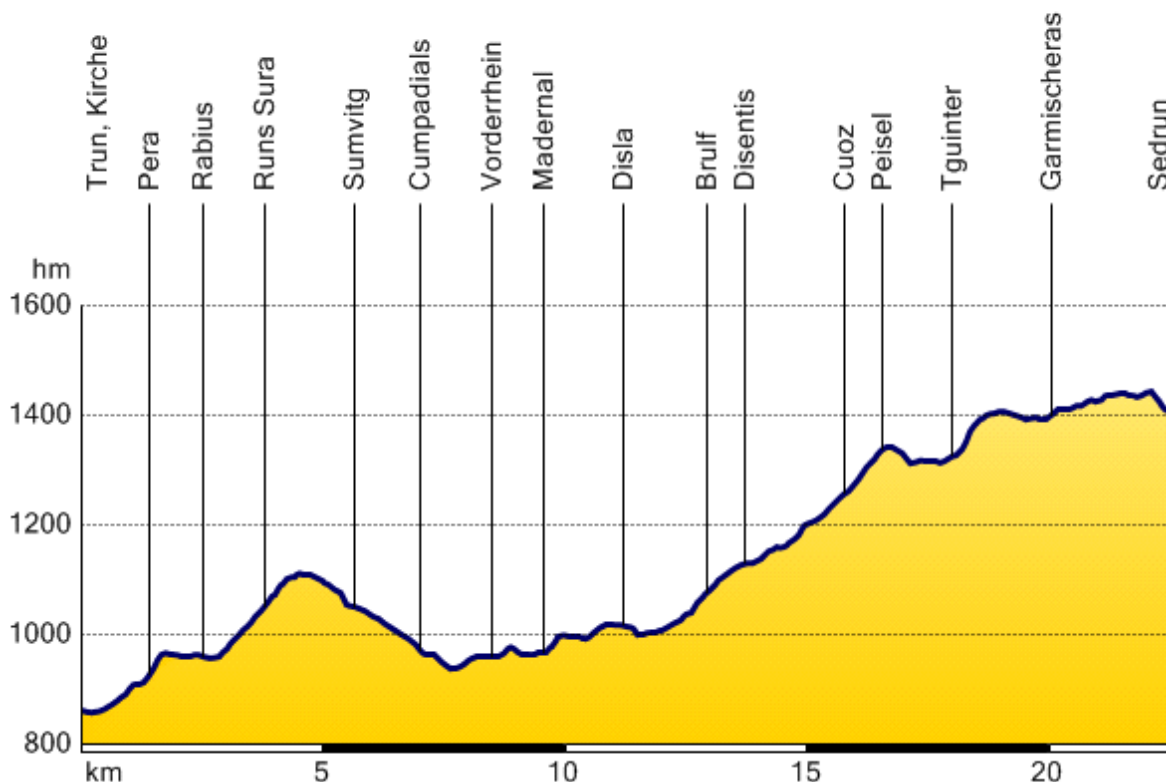

16. Trun - Campliun - Rabius - Runs Sura - Sumvitg - Cumpadials - Disla - Disentis/Mustér - Segnas - Mompé Tujetsch - Garmischeras – Sedrun
 22,6km nejvyšší bod 1441m

klášter v Disentis

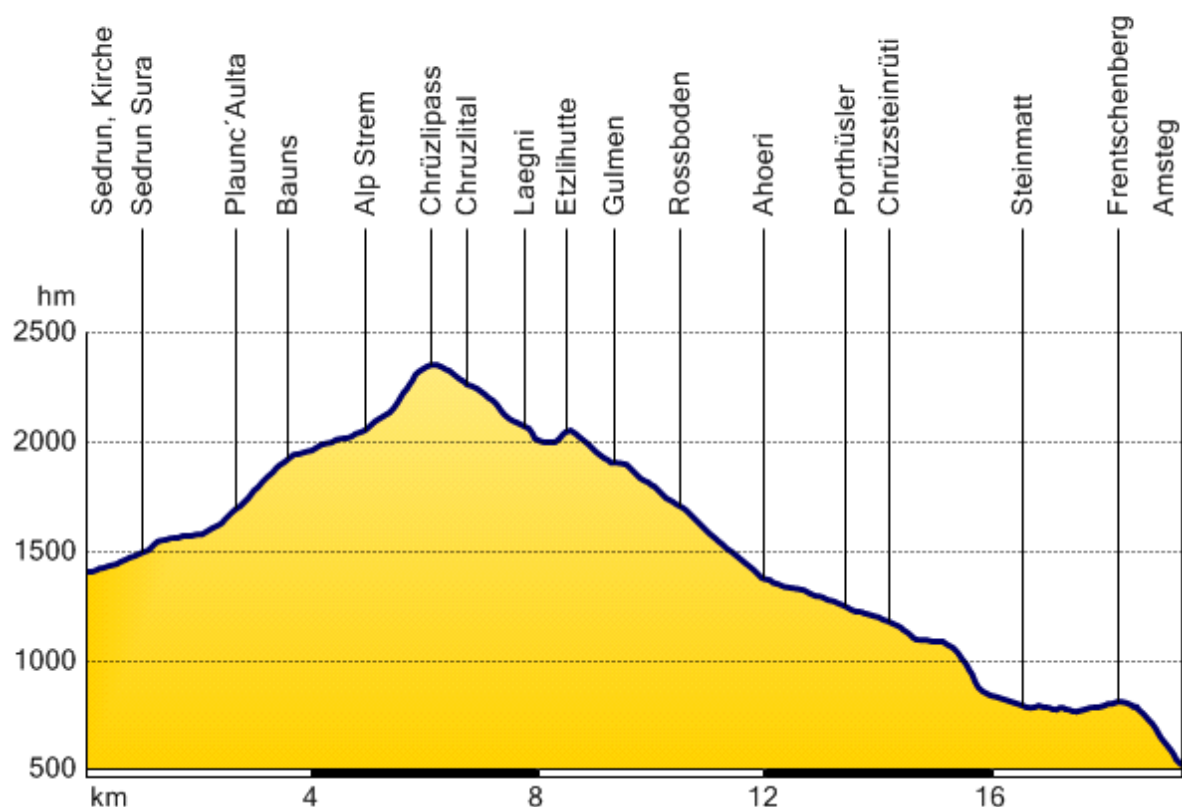
Co se sestoupilo na předchozím dnu, to se tu zas o 600 výškových metrů nastoupá, ovšem postupně, bez větších ztrát dílčími sestupy. Pro poutníky je také zajímavé, že po dochodu od kostela v Trunu je čeká ještě výraznější setkání s kořeny naší civilizace, mírně za polovinou ve stoupání k cíli v Sedrunu. Tento benediktinský klášter byl hned třikrát zničen a pak zas obnovován, naposledy v 1880. Nedochovala se tak klášterní knihovna, ale přes den je možné jej navštívit a tady také najít ubytování. Jinak cesta pokračuje výše od silnice a železnice do kopce do Sedrunu, který je ideálním místem k noclehu před přechodem přes další horské sedlo.

17. Sedrun - Bauns - Alp Strem - Chrüzlipass - Chrüzlital - Etzlihütte SAC - Alp Hinterer Ezliboden - Hinter Bristen - Amsteg

19,4km nejvyšší bod 2335m

Na této etapě se přes poslední horské sedlo přechází z kantonu Graubünden do Uri, spolu s Schwyz a Unterwalden zakládající roku 1291 švýcarské souručenství. Od kostela v Sedrunu nás čeká převýšení cca 850 metrů na asi šesti kilometrech a s nekonečným třináctikilometrovým sestupem na úroveň 500m nad mořem tak může poutník počítat s vysokými nároky na jeho klouby. Dřív skončit vzhledem k možnostem ubytování nedoporučujeme, takže čím dříve ráno se vyrazí, tím větší úleva s řadou nezbytných přestávek poutníka čeká. Jako motivaci může poutník brát nejen posílení své disciplíny a spoustu dalekých rozhledů, ale také to, že s opuštěním kantonu Graubünden už bude na alpské velikány pohlížet spíš jen z klidných údolí.

18. Amsteg - Silenen - Erstfeld - Taubach - Attinghausen - Oberdorf - Seedorf - Unterdorf - Peschrüti - Bolzbach - Schiltegg – Isleten - Bauen - Schwandli - Treschlig - Beeroldingen – Oberdorf (Seelisberg)

28,1km nejvyšší bod 857m

Po vyložení horské etapě je tato závěrečná, která se napojuje na hlavní švýcarskou svatojakubskou cestu u Vierwaldstättersee, poměrně jednoduchá a až zdlouhavá jednotvárným terénem. Místní doporučují vzhledem k intenzitě dopravy na úseku mezi Amstegem a Altdorfem využít železnici. V Altdorfu, který je zhruba v půli cesty, se nachází ženský klášter sv.Karla, který byl původně kolem roku 1700 založen kapucínkami a sloužil fakticky jako škola pro dívky. Je tu možné i přespat, ubytování lze dobře najít také v obcích Erstfeld, Attinghausen nebo Seedorf, ovšem pokud dojdete až k Seedorf, tak situace se dramaticky změní: silniční doprava zmizí v tunelu a železnice přechází na druhou stranu Urnersee, my dále putujeme sami podél jezera v tichu. U Bauen začíná pak výstup naproti Seelisbergu, po delší době se zas otevírají výhledy do pravlasti Švýcarska okolo města Schwyz a bájných vrcholů Grosser a Kleiner Mytheg.

